

Nieuwsbrief NSGV – Bisdom Groningen – Leeuwarden

Nr. 16 – maart 2013.

Inleiding

Met deze Nieuwsbrief gaan wij het jaar 2013 in. Waaraan het tot nu toe vaak ontbroken heeft, zijn de bijdragen uit het veld. Te veel moet de redactie draaien op nieuws dat in NSGV-kringen bekend is en belangrijk genoeg om dat in bredere kring te verspreiden, veel te weinig komen berichten van 'gewone' koren. Vaak horen wij als argument hiervoor dat er niets bijzonders aan de hand is. Maar ook het gewone is goed genoeg. Hebt u als koor iets bijzonders ingestudeerd, laat het weten! Of hebt u een zetting van een gezang die niet zo bekend is, maar goed aanslaat, meld het. Zo wordt de Nieuwsbrief een brief van ons allemaal.

Redactie

Adres landelijk secretariaat van de NSGV

Vanaf 1 december 2012 is het adres van het landelijk secretariaat en het documentatiecentrum DoNeK: Koningin Wilhelminalaan 3, 3818 HN Amersfoort, telefoon 030-2331010, e-mail: info@nsgv.nl.

Secretariaat NSGV Amersfoort

Einde dienstverband bureausecretaris landelijk secretariaat

Met ingang van 1 april 2013 stopt na 21 jaar trouwe dienst mevrouw Marion Koster als bureausecretaris bij het landelijk secretariaat van de NSGV. Het NSGV-bestuur heeft besloten haar dienstverband te beëindigen, omdat het financieel niet langer verantwoord is haar in dienst te houden. Zij heeft de afgelopen maanden haar werkzaamheden afgebouwd en maakt met ingang van de dag na Pasen geen deel meer uit van het landelijk secretariaat. Dat zij stopt bij de NSGV wil niet zeggen dat zij de kerkmuziek de rug toekeert. De liefde voor de kerkmuziek zal zeker niet verdwijnen. In haar eigen parochie blijft zij gewoon zingen en spelen.

Zij dankt alle NSGV-medewerkers voor de fijne jaren en wenst een ieder alle goeds voor de toekomst.

Secretariaat NSGV Amersfoort

Wijzigingen in het bestuur van de NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden

Met ingang van 2013 hebben pastor Albert Buter en de heer Sjoerd Ruisch het bestuur van de NSGV verlaten. Op passende wijze heeft het bestuur afscheid van hen genomen, onder dankzegging voor alles wat zij voor de muziek in de liturgie betekend hebben. Per 1 juli 2013 verlaten ook pastor Jan Alferink en Wil Jongma het NSGV-bestuur na ruim 12 jaar trouwe dienst.

De bemensing van het bestuur wordt hiermee zorgelijk. Wij zullen dit bij de staf van het bisdom melden. Niettemin blijft de oproep voor nieuwe bestuursleden, reeds in de vorige nieuwsbrief gedaan, staan: er zijn in het NSGV-bestuur veel en zeer belangrijke vacatures. Wij hopen van harte dat mensen m/v met een groot hart voor de muziek in de liturgie, zich als kandidaat-bestuurslid aanmelden.

Bestuur NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Uitgaven rond de muziek in de liturgie.

Punctum.

Punctum is een uitgave van onze diocesane NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden en is bestemd voor allen die van doen hebben met muziek in de liturgie in ons bisdom, pastores, werkgroepen, besturen, leiding, begeleiders van koren en cantores. Voor de volgende uitgave 2013-1 is de inzending van kopij reeds gesloten, deze staat op punt van verschijnen.

Redactie Punctum.

Gregoriusblad – maart 2013

Dit officiële orgaan van de Nederlandse St. Gregoriusvereniging bevat naast veel mededelingen en besprekingen weer gedegen artikelen. Sinds kort heeft dit blad een website (www.nsgv.nl > service > Gregoriusblad). Bij elke aflevering zijn daar klinkende muziekvoorbeelden te vinden en aanvullende informatie bij de artikelen.

In de eerste aflevering van de 137^e jaargang onder meer over een onderzoek in 2009 over het gebruik van de bekende bundel Gezangen voor Liturgie (GvL) van de hand van voorheen stafmedewerker van de NSGV Siem Groot. Dit onderzoek werd gedaan in opdracht van de Stichting Liedbundel (SLB), de samensteller van de bundel. (Zie ook het artikel in Punctum 2013-1 over het gebruik van GvL in ons bisdom).

Verder een interessant artikel over Benjamin Britten (1913-1976) en zijn Missa Brevis, geschreven door kerkmusicus Sebastiaan 't Hart en een verslag van een bezoek aan de St. Gertrudiskerk te Bergen op Zoom, met niet minder dan vijf orgels door organist Jan Willems. Voorheen RKK/KRO-programmamaker Kees van Mechelen had een interview met de 70-jarige organist en componist Jan Raas.

Bulletin Vereniging voor Latijnse Liturgie – maart 2013

Deze kleurrijke aflevering staat voor een groot deel in het teken van de a.s. ledendag van de Vereniging op zaterdag 13 april te Utrecht. Een rondleiding door de 'hoofdkerk' van de Vereniging, de St Willibrorduskerk aan de Minrebroederstraat aldaar, waar de dag geopend wordt met een eucharistieviering, en de vergaderlocatie, het nabijgelegen Paushuize.

Pas op de laatste bladzijden treffen wij berichtgeving aan over waar de Vereniging voor staat, namelijk het gebruik van het Latijn in de liturgie. Zo wordt een brochure voorbereid over de juiste wijze van vieren van de H. Mis door de Vaticaanse Congregatie voor de goddelijke eredienst, en zijn er korte berichten over de Donkere Metten en Laudens te Utrecht, Gregoriaans voor kinderen, meer Latijn in de internationale Mis te Lourdes, en de paus (Benedictus XVI), die in het Latijn twittert.

Redactie

Hans Besselink overleden

Op 16 december 2012 overleed te Maastricht Hans Besselink op 81-jarige leeftijd. Regionaal was hij in Limburg van grote betekenis als directeur van het conservatorium van Maastricht, en verrichtte taken namens de NSGV bij de opleidingen voor de kerkmuziek. Als musicus was hij bekend als componist voor de projecten Wisselende Gezangen voor het

liturgisch jaar en Cantatorium. In GvL werden daaruit opgenomen:

Psalm 19 I – Hemelen dauwt uit den hoge

Psalm 89 – Wat de Heer genadig verleende

Psalm 130 I – De Heer is steeds barmhartig

Redactie

De brand op Ameland

De brand in de katholieke St. Clemenskerk te Nes Ameland is al even geleden, maar is wat de NSGV betreft niet in het vergeetboek geraakt. Wat eerder in een rondschrijven bekend gemaakt is, is anno nu nog steeds actualiteit, ook al is men daar door deze en gene (flink) verder geholpen:

Door de brand is veel verloren gegaan, onder meer ook de totale muziekbibliotheek van de koren aldaar, er staat bij wijze van spreken geen noot meer op papier. Om deze zo maar te vernieuwen is een klus die niet zomaar geklaard is: alles moet (her-)overwogen en bekeken worden om wat noodzakelijk is opnieuw aan te schaffen. Bovendien een erg kostbare zaak, die overigens na een brand als deze niet bovenaan op de lijst van prioriteiten zal staan. Toch wil men aldaar de continuïteit er in houden en zo spoedig mogelijk het parochiële werk weer oppakken, en niet alles - onder meer ook het werk van de koren - op zijn beloop laten.

Er wordt een beroep gedaan op koren en uitgevers in deze te helpen en de nood te lenigen. Het gemakkelijkste is om met de leiding van de koren contact op te nemen om verdere afspraken te maken (zie e-mailadressen hieronder).

Wij hopen dat de solidariteit van de parochies in de lande en alle anderen die met muziek in de liturgie van doen hebben met de parochie Ameland hier goede diensten bewijst.

Sip Boelens: c.j.boelens@home.nl

Agatha Wetting: a.wetting@knid.nl

Redactie

Stichting Sako Drenthe opgeheven

Sako staat voor: samenwerkende koren. Het is een stichting die de organisatie en financiering op zich nam van korenfestivals, concoursen en dergelijke. Ook verstrekke zij subsidies bij grote uitgaven, zoals aanschaf van Gregoriaanse boeken. De NSGV had ook vertegenwoordigingen in de diverse provinciale Sako's, door onderbezetting in het bestuur bleek dit niet meer mogelijk.

In het stichtingsbestuur van Sako Drenthe had Gerrit Paland namens de NSGV zitting. Na zijn vertrek uit het bestuur in 2002 kon die plaats niet meer bezet worden. Ondanks deze situatie ontving de NSGV steeds de notulen van de vergaderingen.

Sako Drenthe heeft besloten om de stichting met ingang van 1 januari 2013 te liquideren in verband met het stopzetten van de provinciale subsidie. Zij ziet geen mogelijkheden meer de stichting voort te zetten.

Redactie

RKK-project UitveRKKoren.

Vanaf begin februari is het project UitveRKKoren van start gegaan. Het middenkoor Joachim uit Bolsward – aangemeld door de NSGV in ons bisdom – beet de spits af. Doel van dit project is de samenstelling van 'het mooiste parochiekoor van Nederland' om te zingen tijdens de viering op zondag 5 mei in de kerk der Friezen te Rome, vlak bij het Vaticaan. Inmiddels zijn er 14 zangers geselecteerd. Zij zijn afkomstig uit de volgende koren en bisdommen:

Joachim, Bolsward, bisdom Groningen – Leeuwarden
Cantilene, Houten, aartsbisdom Utrecht
Martinuskoor, Weert, bisdom Roermond
Deo Sacrum, Poeldijk, bisdom Rotterdam
Les Etoiles, Nijmegen, bisdom Den Bosch
Raamsdonksveer, bisdom Breda
Voces Cyriaci, Hoom, bisdom Haarlem – Amsterdam

Hiermee was het koor niet compleet. Er ontbraken nog vier stemmen, te weten één sopraan, twee alt en één tenor. Hiervoor is een zogenoemde open auditie gehouden, waarvoor de termijn inmiddels is gesloten.

Er worden nu vier repetities op de zaterdagen in april te Hilversum gehouden onder leiding van presentator Wilfred Kemp. Het verblijf van de uitverkoren deelnemers te Rome is van zaterdag 4 mei tot en met dinsdag 7 mei.

Omroep RKK

TV-eucharistievieringen

Inmiddels zijn de eerste tv-uitzendingen uit ons bisdom vanuit de nieuwe locatie, de St. Martinuskerk te Sneek, geweest. Uit de daaraan voorafgaande geloofsgesprekken met pastoor Peter van der Weide heeft men kunnen kennismaken met het gebied waarvoor hij de pastorale zorg heeft: niet alleen de stad Sneek, maar ook de rondom liggende parochies Reahûs, Blauwhuis en Heeg.

De volgende uitzendingen laten even op zich wachten: de eerstvolgende staat gepland op zondag 26 mei (Drievuldigheidszondag), daarna op zondag 23 juni (12^e zondag door het jaar).

Redactie

The Crucifixion - het lijdensverhaal op muziek van John Stainer

In een bomvolle R.K. kerk van Maria ten Hemelopneming te Assen is op Palmzondag 24 maart The Crucifixion van John Stainer uitgevoerd.

Uitvoerend koor was het PassieProjectKoor, een gelegenheidskoor met als basis het parochiekoor Laudate, aangevuld met zangers uit onder meer Roden en Assen en omgeving, totaal ruim 50 zangers.

The Crucifixion, geschreven voor de lijdenstijd, kan door een geoefend kerkkoor uitgevoerd worden, geen orkest-, maar met een orgelbegeleiding. De muziek van Stainer is rijk aan dynamiek, emotie, oprecht en vol van devotie.

De organist was Sjoerd Ruisch, titulair-organist van de St. Jozefkathedraal te Groningen. Bijzonder in deze uitvoering is de hertaling van de hymnen in het Nederlands door de dichter-musicus en predikant Sytze de Vries. Het koor Laudate is het derde koor in Nederland dat deze hertaalde hymnen in de Crucifixion mocht zingen.

Door deze hertalingen waren de bezoekers in de gelegenheid om samen met het koor de hymnen te zingen, hetgeen het saamhorigheidsgevoel en de emotionele binding sterk vergrootte.

Het voorprogramma, bedoeld als opmaat naar The Crucifixion, bevatte koralen en liederen die ook door iedereen meegezongen konden worden.

Aan het staande applaus, na afloop van The Crucifixion, konden we afmeten hoe dit tweede concert in de smaak van de gasten viel en hoezeer men zich verbonden voelde met het lijdensverhaal.

Gerard Nolden, koor Laudate Assen

Presentatie nieuwe bundel Chris Fictoor 'Vijftig liederen' op zaterdag 13 april 2013 te Groningen

Op zaterdag 13 april 2013 wordt in Groningen, in de San Salvatorkerk aan de Van Iddekingeweg, de nieuwe bundel 'Vijftig Liederens' van Chris Fictoor gepresenteerd. Deze wordt uitgegeven door de Stichting Chris Fictoor Foundation.

De bundel wordt gedurende het dagprogramma, om 11.30 uur, officieel aangeboden aan de Bisschop van het Bisdom Groningen-Leeuwarden, Gerard de Korte, en aan de Scriba van de Generale Synode van de Protestantse Kerk in Nederland, Arjan Plaisier. Zij beiden zullen in een korte inleiding ingaan op de meerwaarde van de bundel, vooral in het kader van de oecumene.

Op deze open zangdag voor koren en andere belangstellenden, georganiseerd in samenwerking met de NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden, wordt door Chris Fictoor een aantal van de liederen uit de bundel als voorbeeld ingestudeerd, aan de hand van volledige partituren. De partituren worden tegen een kleine vergoeding beschikbaar gesteld.

Vanaf 9.30 uur is men op deze dag welkom. Om 10.00 uur begint het programma, dat om 15.00 uur wordt afgesloten met een openbare vesperviering, waarin dan ingestudeerde liederen een plaats krijgen.

Wij verwijzen graag naar de eerste nieuwsbrief d.d. februari, te downloaden vanaf www.fictoor.nl, alwaar ook een aanmeldingsformulier.

Chris Fictoor Foundation Groningen

Nieuw protestants liedboek

Op zaterdag 25 mei zal het nieuwe liedboek van de protestantse kerken gepresenteerd worden in Monnickendam. Deze vindt plaats precies 40 jaar na de presentatie van het huidige Liedboek voor de Kerken. De officiële presentatie is in de Grote Kerk aldaar (10.30 – 12.00 uur). 's Middags zijn er workshops en lezingen. Zie de website www.liedboek.nl voor nadere informatie.

Redactie

Cantor cursus

De cantor cursus van de NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden, dit jaar gehouden te Heerenveen, is onlangs afgerond. Er waren aanvankelijk 16 cursisten, 2 cursisten hebben zich tussentijds teruggetrokken. Zowel voor de deelnemers aan de cantor cursus 2012 te Hogeveen als die dit jaar in Heerenveen wordt een terugkomdag georganiseerd, te weten op zaterdag 5 oktober in het parochiecentrum van de RK parochie te Meppel. Te zijner tijd ontvangen de cursisten een uitnodiging. De cursisten van Heerenveen ontvangen dan een certificaat met een bevoegdheidsverklaring.

In 2014 komt er weer een cantor cursus, en wel te Groningen.

Bestuur van de NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Reserve-musici

De lijst van reserve-musici is al meerdere keren gepubliceerd. De bedoeling van deze lijst is dat in noodgevallen u een beroep kunt doen op deze mensen, om het even of het nu om repetities of vieringen gaat, voor kortere of (iets) langere tijd. Dat er van te voren afspraken moeten worden gemaakt, spreekt voor zich. Ook is bespreekbaar de medewerking te vragen voor bijzondere vieringen op werkdagen, met name uitvaarten.

Dhr. U. Tjallingii Dirigent, organist, cantor	Deinum	Tel. 06-14859557 tjallingii2@zonnet.nl
Dhr. W.B. Jongma Dirigent, cantor	Wolvega	Tel. 0561-612662 wjongma@kpnplanet.nl
Dhr. T.M. Mooijman Dirigent, organist	Veendam	Tel. 0598-717193 mooijman.trevor@gmail.com
Dhr. L. van der Heide Cantor	Harlingen	Tel. 06-43023468 info@loekvanderheide.nl

Secretariaat NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Parochie Veendam heeft oude GvL's (uitgave 1984) gevonden

In de vorige nieuwsbrief plaatsten wij een oproep van de parochie Maria ten Hemelopneming te Veendam voor een dertigtal tweedehands GvL's (oude versie) voor het koor om te gebruiken in de vieringen.

Van Trevor Mooijman, dirigent van het gemengd koor en dameskoor aldaar, ontvingen wij bericht dat het parochiebestuur te Kloosterburendeze om niets beschikbaar heeft gesteld. Veendam: gefeliciteerd; Kloosterburen: geweldig, bedankt!

Redactie

Kerkmuzikale regels:

'De derde soort bestaat uit de vele *acclamaties*: de antwoorden na de lezingen, als antwoord op de voorbede, het 'Heilig', het 'amen' na de gebeden en vooral na het eucharistisch gebed. Ook zijn er diverse acclamaties na de instellingswoorden of in de eucharistisch gebeden voor kinderen. We bevelen de acclamaties graag aan omdat deze het dialogische karakter van de liturgie versterken'.

Bisschoppelijke brief 'De lofzang gaande houden' (september 2011)

Citaat:

'Wij kunnen niet spreken of zingen zonder eerst stil te worden. Zoals we samen luisteren, zo zingen we samen. Met ons spreken, zingen, spelen, bewegen, buigen, enzovoort, geven wij vorm aan de stilte'.

Toespraak Eugenio Costa over twee Universa-Laus-documeten – Gregoriusblad maart 2013.

Colofon

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden en wordt gezonden aan degenen van wie het e-mailadres bij het secretariaat bekend is. Ze verschijnt vijf à zes keer per jaar na elke bestuursvergadering.

Verdere verspreiding is toegestaan en wordt aanbevolen. Het abonnement is gratis.

Aan- en afmelding bij het secretariaat: l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl.

Redactie: Wil Jongma wjongma@kpnplanet.nl

De volgende nieuwsbrief nr. 17 verschijnt in mei 2013. Kopij voor deze nieuwsbrief voor 30 april 2013 per e-mail van de redactie.

NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden.

Secretariaat: Ubbo Emmiusingel 79, 9711 BG Groningen.

Telefoon 050-406 58 88, e-mail l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl

www.nsgv.nl.

Mocht u de Nieuwsbrieven van de NSGV van het bisdom Groningen-Leeuwarden niet meer willen ontvangen dan kunt u zich afmelden via dit e-mail adres:

l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl